

DZIENNIK DLA WSZYSTKICH

i ANONSOWY.

PRZEDPŁATA:

W Warszawie i na prowincyi
Miesięcz. kop. 3.00
Kwartal. rs. 1.05
Półrocz. „ 2.10
Rocznie „ 4.20
Za odosłanie do domu dopłaca się
kop. 5 miesięcznina.

Numer pojedynczy kop. 3.

Wschód słońca o g. 3 m. 54.
Zachód słońca o g. 8 m. 15.

Długość dnia g. 16 m. 23.
Ubyło dnia g. — m. 17.

Czwartek 11 Lipca.

Adres Redakcyi: **Mazowiecka 11.**
Telefonu Redakcyi Nr. 122.

Rękopismów nadsyłanych do Redakcyi nie zwraca się.
Ogłoszenia i prenumerata przyjmuje się w kantorze
Dziennika Dla Wszystkich od 9-ej rano do 7-ej wiecz.,
w Niedziele i Święta od 10-ej r. do 1-ej po południu.

KALENDARZ.

Św.
Czwart. Pelagii M. i Piusa.
Piątek Jana Gwalberta Op.
Sobota Małgorzaty P. M.
Niedziel. Bonawentury B.
Poniedz. Henryka Ces.
Wtorek N. M. P. Szkaplerz.
Środa Aleksandra W.

Ogłoszenia przyjmują się w Kan-
torze Administracji Dziennika Dla
Wszystkich i w Agencji Ogłoszeń
Rajchman i Frenkler ulica Senatorska
Nr. 26.

Za wiersz jeden drobnego pisma
lub jego miejsce, pierwszy raz kop. 8,
a następne razy kop. 6. Małe ogło-
szenia za jeden wyraz po kop. 1 i pół.
Reklamy po 12 kop. za wiersz. Ne-
krologia po 10 kop. za wiersz.

— J. C. W. W. Ks. Piotr Mikołaje-
wicz, wczoraj o godz. 7-ej wieczorem
przybył do Warszawy koleją warszaw-
sko-petersburską.

„Warszawskij Dniwnik.“

— Dnia 18-go czerwca, w kościele
parafialnym na Pradze, w obec tłumu o-
becnych, zarówno włościan jak i oby-
wateli, proboszcz, ks. Dudrewicz, dopeł-
nił obrzędu poświęcenia obrazu Matki
Bożkiej, zakupionego z ofiar mieszkań-
ców gm. Brudno, na pamiątkę ocalenia
29-go października r. z. W dniu tym,
ks. Dudrewicz po raz pierwszy wysta-
pił w nowym, zaofiarowanym przez mie-
szkańców gm. Wawer, ornacie.

„Warszawskij Dniwnik.“

Wiadomości Kościelne.

—o—

Jutro o 9-ej rano, w kaplicy Serca Pana
Jezusa przy kościele Potrynitarskim na
Solcu, odprawioną zostanie solenna na-
czesań tógż Serca wotywa.

Jutro, w kościele Pokapucyńskim przy
ulicy Miodowej, o 9-ej rano, odprawi się
solenna wotywa, ku czci Serca Pana Je-
zusa.

Takaż wotywa, odbędzie się jutro, w ka-
plicy Pana Jezusa przy kościele Archika-
teedralnym św. Jana.

Jutro o 8-ej rano, w kościele św. Krzyża

przed ołtarzem świętego Wincentego a
Paulo, odbędzie się trzecia na Jego cześć
nowenna.

Z chwili bieżącej.

Pobyt Nasr-ed-Dina w Anglii nie jest
widocznie traktowany przez gabinet mi-
nisteryalny, jako zwykłe odwiedzin
monarchy perskiego. Z wizyty tej dy-
plomaci angielscy starają się wyciągnąć
poważnej natury korzyści.

Anglia, jak wiadomo ma swoje inte-
resa na wschodzie, gdzie napotyka prze-
szkody ze strony Rosyi. Synami Wiel-
kiej Brytanii kierują podwójne interesa:
chęć powiększenia terytoryalnych po-
siadłości i zdobycze dla swego handlu,
który Anglicy starają się rozszerzyć jak
najdalej, na Wschód i na Północ.

Persya jest dla przedsięwziętych al-
biończyków jednym z ważnych etapów
handlu, zdołali oni tam już utrwalić od-
byt swoich wyrobów, lecz chodzi im jesz-
cze o większe zyski, jakie osiągnąć mo-
gą przez uzyskanie większych udogod-
nień i ulg.

Przyjęcie zgotowane Szachowi, miało
na celu najzupełniej zjednanie sobie
względów władcy Iranu, dla wyeksploa-
towania ich w sposób jak najrozleglej-
szy.

Sadzono się na uroczystości, na owa-
cye, aż nareszcie przestano grać w za-
kryte karty, ale wprost je odsłonięto.
Za taktkę podobną uważać należy o-
biegającą teraz gazety zagraniczne mo-
wę magrabiego Salisburyego, jaką ten-
że wygłosił na bankiecie, wydanym w
Guildhalle na przyjęcie szacha.

Premier angielski wyraził się w te
słowa:

„Persyi życzymy, ażeby nie tylko by-
ła w stanie kwitnąć, ale ażeby przy-
tem była silną, i to silną zarówno w
swych zasobach, jak i w swych przy-
mierzach. Starając się o tę przyjaźń
zarówno handlem, jak i polityką, nie
żądamy wyłącznych tylko dla nas przy-
wilejów. Podczas odwiedzin swoich w
Anglii, dostojny gość nasz, przyjmowa-
ny z takim zapalem, mam nadzieję,
znajdzie klucz do naszej polityki i po-
zna rozumną podstawę i pobudki nasze-
go działania. Wtedy przekona się, że
nie chcemy narzucać takiej przyjaźni,
któraby kres swój znaleźć musiała w
próbach i usiłowaniach, zmierzających
bądź do jakichś kroków zaczepnych,
bądź do wojny.”

Kierownik dyplomacji angielskiej,
przyodział się więc w tę szlachetno-
ści i usiłował zapewnić, że jakkolwiek
pragnie tego i owego pozyskać od Per-
syi, jednakże w niczem przez przyjaźń

swoją nie chce narazić spokoju dla te-
go kraju.

Zasyła on życzenia wzrostu potęgi,
mówi o przyjaźni perskiej dla siebie za-
równo pod względem handlowym, jak i
politycznym, w zamian zaś, jakby zapo-
minając o zasadzie wszelkich zobowią-
zań „do ut des” („daję, abyś mi dał”),
od siebie, od Anglii nie obiecuje Persyi
nic, po za niezakłóceniem jej spokoju.

Odpowiedź Nasr-ed Dina brzmiała
podobno bardzo słodko, ale słowa per-
sów są często tak wonne, jak róże ich
ogrodów, pieczęcią bardzo mile, ale nie
mogą stanowić trwałych podstaw do
jakichś sojuszów.

Jeżeli nawet użyty został wyraz „przy-
mierze” nie daje to jeszcze rękąmi trak-
tatów, zwłaszcza wobec podobno istnie-
jących już zobowiązań Persyi względem
Rosyi, która ma jej przyjść z pomocą
w sprawie budowania kolei żelaznych i
uregulowania w ogóle wszelkich komu-
nikacyj w tym kraju.

Kronika polityczna.

Austro-Węgry. Zwierzchność
sądowa austriacka aresztowała w Tren-
cie aptekarza Józefa Canella, deputowa-
nego do rady państwa z Tyrolu, należą-
cego do niedawnej wycieczki z Brescia,

3

ZA SZCZĘŚCIEM

NOWELLA

przez

P. Heysego.

—o—

(Przekład z niemieckiego.)

(Ciąg dalszy.)

— Wiem o tem, żeś pan do tego nie
zdolny, dla tego też przychodzę do pana;
zresztą nie chciałabym abyś sam się zwo-
dził. Jeszcze wczoraj ofiarowałeś mi pan
tak serdecznie swoją pomoc. Ale wierz
mi pan, że nie podobna mi dopomóc. Po-
eóż mam ci swoje dzieje opowiadać? Po-
nieważ masz pan dobre serce, zasmucił-
byś się tylko, a wszak jesteś narzeczo-
nym, nie powinienes więc ani jednej go-
dziny marnie strawić, żalując utracone-
go szczęścia zupełnie obcej ci osoby.

Gdy to mówiła, usiadła przecież na
kanapie, jakby się nieco wahała w swo-
jem postanowieniu.

On milczał, wpatrując się w nią nieru-

chomy; sam nie wiedział, dla czego ta
twarz tak go pociągała.

Zdało mu się, że nigdy podobnej nie
widział, tak skromnej i tak zachwyca-
jącej zarazem.

Szczególniej oczy, które jakby w da-
leką przestrzeń patrzyły, i piękne, cho-
ciaż niezbyt usta małe, na których po-
waga z tęsknotą się mieniały, tajemniczą
siłą przyciągały go do siebie, a gdy pe-
tem nagle skierowała swoje piękne o-
czy na niego, uczuł jak mu się serce
podnosi.

Wciąż jednak milczał, lekając się po-
wiedzieć coś takiego, coby jej się nie
podało.

— Wiem, co sobie pan myślisz — rze-
kla naraz — sądzisz pan, iż lękam się
wspominać o swojej przeszłości, ponie-
waż wielkiej dopuściłam się winy.

A może i nie jest lepiej, tylko inaczej,
niżeli świat zwykł pojmować; ten możeby
mnie nie uniewinnił, niemniej jednak był
to grzech, grzech śmiertelny; a wreszcie
coś innego pozostaje jak umrzeć, gdy-
śmy sami swoje szczęście odrzucili?

Ot lepiej, opowiem panu wszystko;
wiem, że nie jesteś takim, jak inni, od-
dasz mi sprawiedliwość.

Trzeba panu wiedzieć, iż urodziłam
się w pewnym miasteczku nadreńskim,
w którym przecież moi rodzice nie byli

stale osiadłymi, dla tego nie mogłam się
dowiedzieć, gdzie mieszkają moi kre-
wni, gdyż ojciec nigdy nie mówił o da-
wniejszych swych czasach.

Później dopiero, gdy umarł, próbo-
wałam powziąć wyobrażenie o jego
życiu z kilku listów, które zapomniał
spalić. Miał dawniej mieć żonę, lecz
ta była mu niewierna.

Kiedy liczył przeszło lat czterdzieści,
wybuchła wojna przeciwko Napoleono-
wi; utraciwszy swe szczęście, zaciągnął
się do wojska jako prosty żołnierz. Nie
miał zresztą wiele do stracenia, był bo-
wiem śpiewakiem i nauczycielem w
miejskiej szkole i nie posiadał żadnego
majątku.

Przebył Ren i widocznie szukał śmier-
ci, w miejsce której znalazł tylko rany,
tak iż po wejściu do Paryża, musiał w
nim przez kilka tygodni pozostać, aby
się z nich wyleczyć.

W ciągu tego czasu poznał moją ma-
tkę, biedną młodą szwaczkę, ale skro-
mną i nader wesołego humoru.

Po całych dniach przy robocie śpiewa-
ła stare francuskie piosenki, a mój ojciec
stał w oknie naprzeciwko i przystuchi-
wał się im, zapominając o ranach wo-
jennych i dawniejszych, które daleko
mocniej mu dolegały.

Cóż mam panu wiele o tem mówić?

Dość, że mój ojciec, jako prawie inwa-
lida, wzięwszy dymisję w stopniu wa-
chmistrza, powrócił do Niemiec, zabrał
z sobą swoją młodą francuską małżon-
kę, i zadowoleni z siebie podróżowali tu
i owdzie, dopóki im pieniądze starczyły.
Gdy ostatni grosz wydali, a nastąpiło
to właśnie w owym nadreńskim mia-
steczku, matka wzięła się znowu do
szycia, a ojciec postarał się o miejsce
strażnika celnego przy rogatkach, które
tem łatwiej otrzymał, że miał aż nadto
wystarczające ukształcenie i bardzo za-
szczytną dymisję.

Wtedy był zupełnie szczęśliwy, roz-
począł życie na nowo, gdyż kochał ma-
tkę z całego serca, chociaż w pierwszych
miesiącach pożycia ledwie z nią rozmó-
wić się potrafił. Nieszczęólna była jego
francuszczyzna, tak samo jak jej niem-
czyzna. Ale nie myślano o konwersa-
cyi, gdy się szczerze kochano.

Często mi ojciec opowiadał, iż jak
matka przy oknie pracowała i swoje
piosenki śpiewała, to woźnice i podróżni
przed rogatkami stawali — a wielcy i ma-
li odsłuchali ich się nie mogli. I całe
miasto pokochało młodą mężatkę i naj-
lepszą o niej mieli opinią, chociaż strzel-
cy piesi i konni często przed jej oknem
paradowali.

Przez dwa lata tylko używał swego

zorganizowanej przez trentenckich. Carcla jest obwiniony o wygłaszanie w Breccia mów irredentycznych. Zarządzone też ścisła rewizja u włochoz w Trentu p. dei Lutti. Nazajutrz na murach Trentu widniały napisy: *Śmierć Franciszcowi - Józefowi! Niech żyje Oberdanck! Precz z tym podłym rządem!* i t. p. Telegrafują z Tryestu, że redakcja „Indipendente“ nie przyjęła ofiarowanej przez koło dziennikarskie rzymskie pomocy, i nie chce aby jej przyszło nowe sily do redagowania dziennika irredentystycznego. Władze austriackie cofnęły koncesję drukarni „Indipendente“. Dziennik włoski zmuszony jest szukać innej drukarni. „Piccolo“ inny dziennik włoski w Tryeście, także musi zmienić drukarnię.

* Ministerium przysłało dwa wielkie ustępstwa słowianom: p. Gautsch dozwolił studentom czeskim zdawać egzamina w języku rodzinnym, kiedy dotąd zmuszeni byli dowodzić znajomości gruntownej języka niemieckiego, od czego zależała przyszła karyera i dostęp do urzędów.

Drugim ustępstwem jest dymisja br. de Pretis, namiestnika Istrii.

Tej dymisji dawno domagali się słowianie.

P. de Pretis należał do partii liberalnej niemieckiej.

Miejsce jego zajął tymczasowo p. Rinaldini, następnie powierzone zostanie osobistości która potrafiaby oprzeć się na słowianach, aby stawić silny opór irredentystom.

Francya. Bonapartyści liczą jeszcze trochę na Boulanger'a, ale nie polegają na nim zupełnie, i sami energicznie popierają swoją własną agitację.

Według sprawozdawcy brukselskiego do „Allgemeine Zeitung“ agitacja wyborcza bonapartystowska koncentruje się w rękach księcia Wiktora-Napoleona, który kieruje nią osobiście.

Pojedyncze komitety wyborcze opinie swoje o ewentualnych kandydatach przesyłają do centralnego komitetu wyborczego w Paryżu, który przedstawia je księciu Wiktorem-Napoleonowi.

Ponieważ nie dowierzają poczie republikańskiej, zaprowadzono formalną bonapartystowską służbę kuryerską między Paryżem i Bruksellą.

Cel polityki wyborczej księcia Wiktora, zasadza się według sprawozdawcy „Allgemeine Zeitung“, na wprowadze-

niu do izby deputowanych 200 posłów bonapartystowskich i zmniejszeniu tym sposobem wpływu hrabiego Paryża.

Środkiem dopięcia tego celu, jest monarchiczny wydział dwunastu, w którym zasiada tylko trzech poufnych doradców hr. Paryża, gdy tymczasem reszta członków jego składa się z otwartych lub ukrytych bonapartystów.

Ponieważ w mowie będący wydział decyduje o wyborze kandydata w tych razach, gdy się kilku antirepublikańskich kandydatów ubiega o jeden i ten sam mandat, wątpić trzeba, aby decyzyja jego wypadła kiedykolwiek na korzyść rojalisty.

Zgęsnym manewrem księcia Wiktora-Napoleona jest manifest prawicy, który okrzyki: „Niech żyje cesarz“ i „Niech żyje król“, usuwa, zastępując je okrzykiem: „Niech żyje Francya“.

Zmusza to hr. Paryża do milczenia o swych prawach dziedzicznych do korony, przez cały czas kampanii wyborczej.

Wymiana listów między księciem, a baronem Mackau była prostą komedią, księciu Wiktorem-Napoleonowi, nie tylko bowiem znanym był manifest, ale on sam był jego autorem.

Brukselski zarząd centralny, jak się samo przez się rozumie, znosi się bezustannie z Boulangerem, ażeby przypadkiem bułanzyści i bonapartyści nie wystąpili przeciwko sobie do walki.

Pośrednikiem jest deputowany Turquet, który ciągle podróżuje między Bruksellą i Londynem.

* Francuskie wielkie manewry jesienne odbędą się w bieżącym roku w obrębie 6-go korpusu armii, w bezpośredniej bliskości granicy alzato-lotaryngskiej.

Wezmą w nich udział dwa korpusy piechoty, między innemi 6-ty, który od kilku lat już stoi na wzmocnionej stopie pokojowej, a do którego na czas manewrów przydzieloną będzie brygada piechoty morskiej z dwiema bateriami artylerii polowej. Oprócz tego, dwie osobne dywizje kawalerii.

Manewra, mające trwać od 9-go do 25 września, przybiorą większe niż zwykle rozmiary.

Z innych spraw wojskowych francuzkich, zasługuje na zaznaczenie wiadomość, o postanowieniu ministra wojny co do uzbrojenia w lance wszystkich pułków dragonów.

W armii pruskiej uzbrojono jak wiadomo, w lance pułki kirasjerów, który rym kirysy odebrano.

* Dzienniki paryżskie podają w dal-szym ciągu szczegóły tajnego konsystorza — zwołanego przez Leona XIII-go, oraz określają charakter misji posła hiszpańskiego, delegowanego przez rząd hiszpański w sprawie przesiedlenia się Ojca św. na terytorium hiszpańskie. Mianowicie Ojciec św. miał zapewnić kardynałów, iż istnieją dane, wskazujące na możliwość wojny, w której wezmą udział Włochy. Coby więc należało zrobić w razie, gdyby Włochy walczyły z państwem katolickim?

Ogólny głos kardynałów orzekł, iż w takim razie, koniecznym byłby wyjazd Ojca św. z Rzymu; niektórzy gorętsi członkowie świętego kolegium byli nawet zdania, iż Ojciec św. powinien natychmiast porzucić niegościnną ziemię włoską, aby w ten sposób zaprotestować jaskrawo przeciw ostatniemu wypadkom i przemówieniom p. Crispiego w senacie. Większość nie szła tak daleko, kardynał Rampolla obstawał, iż kroku tak ważnego niepodobna przedsięwziąć bez poważnego gwałtu ze strony rządu włoskiego. Dalej konsystorz zadecydował, iż Ojciec św. w razie wojny winien się schronić na terytorium hiszpańskie, za czym przemawia deklaracja rządu hiszpańskiego, który obok gotowości udzielenia Ojcu św. gościnności, kategorycznie zapewnił, iż w razie nieporozumień europejskich międzynarodowych, zachowa najzupełniejszą neutralność.

Podobno miejsce ewentualnego pobytu głowy Kościoła nie zostało oznaczone. Kardynałowie wahali się pomiędzy Walencją a Toledo, to ostatnie jednak miasto miało najwięcej głosów za sobą, jako rezydencja hiszpańskiego kardynała prymasa. Prócz tego, Toledo należy do najarystokratyczniejszych miast Hiszpanii. Rząd hiszpański miał ofiarować także Ojcu św. pałac w Aran-juezie, oddalony o trzydzieści wiorst od Toledo.

Egipt. Według depeszy z Kairu, derwisze posunęli się na północ, kawaleria anglo-egipska znalazła ich obóz pustym. Podczas nocy nieprzyjacieli chciał dotrzeć do rzeki Sarraz, lecz został odparty. Obecnie znajdują się w górach o trzy mile od Nilu. Generał Grenfell z kilkunastu oficerami wyjechał do Assuan.

Hiszpania. P. Martos wygłosił wczoraj mowę przeciw p. Sagarciowi większości liberalnej. P. Vega di Armijo próbował odpowiedzieć — lecz o-pozycja mu przeszkodziła. Podniosły się krzyki i wrzawa i doszło do tego, że deputowani opuściwszy ławy, grozili sobie laskami. — Woźni przywrócili porządek. W trybunach publiczność była bardzo podniecona, kilka kobiet zemdało. Posiedzenie, zakończyło się o 8-jej wieczór.

Zauważano, że panowie Canovas i Sil vela starali się powstrzymać konserwatystów od udziału w tych skandalach, cała więc odpowiedzialność spada na liberalnych.

Z miasta i kraju.

* Wyjazd. J. E. ks. arcybiskup warszawski, ks. Wincenty Chościak-Popiel, wyjechał do wsi Czaple Wielkie, w powiecie Miechowskim gub. Kieleckiej.

* Urząd loteryi rozpoczyna jutro wydawanie kolektorom losów do 1-jej klasy 153-jej loteryi klasycznej.

* Egzamina kandydatów pragnących zapisać się do szkoły miejskiej trzyklasowej przy ul. Złotej, rozpoczną się 28 go sierpnia r. b.

* Z zapisu ś. p. Ludwika Kociółkiewicza, powstać ma niezadługo w mieście naszym nowy dom podrzutek.

Opracowaniem ustawy zajmuje się rada miejska dobroczynności publicznej.

* Nową linię z Muranowa do Mokotowa otwiera zarząd tramwajów z dniem 14 b. m.

Wagony na tej linii przechodzić będą przez Plac Teatralny, ulicami Królewską, Marszałkowską, Jerozolimską, Placem św. Aleksandra do Mokotowa.

* Departament opłat celnych zobowiązał komory, znajdujące się przy drogach żelaznych, aby o licytacyach towarów nie wykupionych przez właścicieli, izawiadamiali jaknajwcześniej właściwe zarządy dróg żelaznych.

* Prośba o pozwolenie prowadzenia targu na stolikach za Żelazną bramą do wieczora, została wczoraj wniesioną do kancelarii p. Oberpoliomasztra. Handlarze motywują ją tem głównie, iż w rannych godzinach, z powodu targów

szczęścia, gdyż je utracił i w ciemnej pochował ziemi.

Miałam rok dopiero, nie wiele więc pamiętam mojej kochanej matki. Jakby dla zastąpienia jej byłam do niej bardzo podobną, miałam jej imię Magdalena; tak mnie ojciec nazywał i dla tego miłsze mi ono, niżeli Lena.

Nie tylko twarz odziedziczyłam po matce, lecz także wesołość, upodobanie w śpiewie i miłość ku ojcu. Gdy bowiem przyszłam nieco do rozumu i pojęłam, jak mam dobrego ojca, wtedy przywiązałam się do niego z całym zapalem małego serduszka, wtedy największem było dla mnie szczęściem zostawać przy nim, pamiętać o jego wygodzie i rozweselać mym śpiewem. Ponieważ nie pozwalał mnie do szkoły, lecz sam uczył, tak do niego przywykłam, iż mało się nawet wdawałam z dziećmi sąsiedów. Stara słuśnica uczyła mnie szyc i gotować, a kiedyś się tego nauczyła, uprosiłam ojca, że mi powierzył całe nasze drobne gospodarstwo, chociaż wtedy miałam zaledwie lat czternaście.

Jakże mi wtedy było błogo, że według popędu serca mogłam mu służyć i pielegnować go, co wszakże mi nie przeszkadzało do nauki. Namówiłam go iż kupiliśmy sobie gramatykę francuską i książki do czytania, wtedy zasiada-

łmy wieczorami i wypowiadali zadania w macieryńskiej mojej mowie.

Przy tem uczyłam się w tajemnicy przed ojcem piosenek francuzkich i nie śpiewałam innych. Kiedyś po raz pierwszy zaśpiewała mu, zbladł jak trup, a potem rzewnie zalał się łzami, tak iż przestraszona, umilkłam.

Wezwał mnie, abym dalej śpiewała, a potem powiedział mi, że łzy ulgę mu sprawiły, że wydało mu się, jakby widział przed sobą moją matkę żywą, taką samą, jak była w Paryżu, gdzie nie działała przy okienku na poddaszu, i gdy się w niej na pierwsze wejście pokochał.

Wtedy opowiedział mi po raz pierwszy, jak napisał do niej, naturalnie z wielkim mozolem, list francuzki, w którym wyznał swoje dla niej uczucia. List wyprawił przez małego chłopca, a sam w oknie stanawszy patrzył jak go przyjął i przeczytała. Przez chwilę milczała, szyjąc dalej; przy czem twarz jej spoważniała.

Potem nagle podniosła głowę i zwróciwszy ją na wpół ku niemu, zaśpiewała piosenkę, która wtedy między niemcami i francuzami krążyła, brzmiała ona:

Que je vous aime,
Przyznać to muszę,

Sans papa, sans maman,
Ach, sama jedna tylko;
Que je vous aime
Przyznać to muszę!

Przy tem się rozśmiała i skinęła na niego; w godzinę nastąpiło porozumienie, a w dwa tygodnie ślub.

Potem upominał mnie, abym była tak dobrą i cnotliwą jak moja matka. Szczególnie często mówił o cnotcie i musiałam mu wiele odczytać historyi, w których występowały cnotliwe żony i dziewice. Nie wiedziałam, co przez to rozumieć należało, a pytać się nie chciałam. Zmierzowałam bowiem, że cnota musi być coś poważnego, a ja byłam tak wesoła i śmiać się i śpiewać wołałam, niefeli zajmować poważnemi myślami.

Później zrozumiałam ja to lepiej, gdy już tak podrosłam, iż młodzi ludzie spojrzeli na mnie w oknie, jak to czynili mojej matce, i gdy przechodziłam ulicą, często słyszałam, jak powtarzano za mną, że byłam piękną, a młodzi panowie szeptali, że chętnieby ze mną zapoznać się chcieli.

Słuchałam chętnie tego gadania, alem go nigdy nie brała do serca, gdyż nie mogłam sobie wyobrazić, jak można kochać jakiego mężczyznę więcej, niżeli swojego starego, dobrego ojca.

Kiedy w niedzielę przyglądałam się jego rzadkie siwe włosy i zawiązałam mu krawat na szyi, gdy spojrzałam na tę zasną, kochaną twarz okoloną białym kołnierzykiem od koszuli, nie mogłam się wstrzymać, aby mu się na szyję nie rzucić, nie ucałować i nie wygadywać tysiączne bzdurstwa, że jest najpiękniejszym, najmłodszym z całego miasta, że powinien oszczędzać biedne dziewczęta, aby się w nim nie rozkochoły. Wtedy śmiał się i groził mi palcem: *jesteś une tête folle*, Magdaleno — mówił mi — to także po matce w spadku dostała.

W takim razie — odrzekłam — nie mogę być złą. I wyglądałam za nim, jak postukując laską, szedł z wolna do kościoła, a potem biegłam do komina, aby mu ugotować co lubił najlepiej, i myślałam sobie, że tak ciągle będzie.

Aż tu pewnego razu wszystko się skończyło: pewnej niedzieli przyniesiono go z kościoła. Dostał napadu apoplektycznego, żył jeszcze kilka godzin. Lecz jeszcze w ostatniej chwili, kiedyś trzymała jego stygnącą rękę, mówił mi o cnotcie, że mi nic innego w spadku nie zostawia jak tylko dobre zasady, i że mi nigdy źle na świecie nie będzie, jeśli tylko będę cnotliwą i cześć moję zachowam.

Przed samym skonem musiałam mu

nie ma handlu, i że rozpoczyna się on dopiero około południa.

* P. Jan Kwiatkowski budowniczy, otrzymał od magistratu m. Warszawy upoważnienie, do prowadzenia robót kanalizacyjnych i wodociagowych w nieruchomościach prywatnych.

* Chodniki drewniane na moście żelaznym mają być z gruntu odrestaurowane.

* Departament lekarski wydał rozporządzenie, aby apteki i składy materyałów aptecznych nie wydawały środków dezinfekcyjnych silnych w naczynia przyznoszone przez kupujących, ale sprzedawały takowe w specjalnie przygotowanych na to blaszkach aptecznych.

* Z komór. Tutejsza komora celna odniosła się przed niedawnym czasem do departamentu opłat celnych z zapytaniem, jak należy obliczać kary za niedokładne zadeklarowanie materyj, podlegających opłacie według § 201 ustawy.

Departament w ostatnim cyrkularzu wyjaśnił, że jeżeli materyja zadeklarowana zostanie jako papierowa, bez ozdób, a inna się przy rewizji okaże, karę liczyć należy po kop. 30—za każdy funt; jeżeli zaś materyja, zadeklarowana jako zwyczajna, posiadała upiększenia z jedwabiu, kara powinna wynosić rs. 1 kop. 10 od fanta.

* P. Franciszek Mielnicki wystawi wkrótce na scenie teatrzyku „Alhambra“ dwuaktową swoją komedię p. t. „Nowy Thersytes“, graną już z powodzeniem w teatrze Małym i nadto nową jednoaktówkę „To dyplomatycznie.“

* Z teatrzyków. P. Włodzimierz Maliszewski przerobił na scenę dwie powieści Kraszewskiego: „Zadawą pieczarę“ i „Czercha mogiłę“, muzykę do obu przygotował p. Adolf Sonenfeld.

— Z oryginalną premierą i do tego, jak afisz opiewa, „zaleconą“ do grania na konkursie „Echa muzycznego“ w 1888 r. wystąpił wczoraj teatrzyk „Alhambra“. W utworze swym „Wyrodki“ autor chciał podnieść sprawę potrzeby nauki i warunki, z jakimi muszą walczyć ci, co wiedzę rozszerzać pragną.

Obywatel ziemski i syn jego postanawiają wysłać do szkół dziecię chłopka, który żadną miarą zgodzić się na to nie chce, z zasady, iż straci robotni-

ka i że ten syn zaprze się kiedyś swego pochodzenia. Po zwalczeniu różnych trudności, chłopiec jedzie się uczyć a następnie wraca jako doktor prawa i rzuca się do nóg rodzicom. W nagrodę otrzymuje rękę córki swego światłodawcy.

Pomimo tendencyjności, której ledwie się domagać można, sztuka jest tak nudna, że jej do ostatka wysłuchać niepodobna.

Utwór „Wyrodki“ znajdował się istotnie na konkursie, lecz został odrzucony, jako rzecz zupełnie słaba.

* Strzelanie do gołębi. Dzisiaj, o godzinie wpół do 3 ej po południu, odbędzie się na polu Mokotowskim drugi z rzędu konkurs strzelania do gołębi.

Oprócz nagród ze stawek, Towarzystwo racjonalnego polowania przygotowało dla zwycięzców oddzielne nagrody w przedmiotach wartościowych, a mianowicie: kubek srebrny, pierścień brylantowy i t. p. Udział w konkursie wziąć mogą także osoby nienależące do Towarzystwa łowieckiego. Konkursów będzie trzy, mianowicie: 1) 3 gołębie na 26 metrów; 2) 2 gołębie na 25 metrów i 2 na 27 metrów i 3) 3 kule szklane (wyrzucane maszynką) na 20 metrów.

* Otwarcie. Wczoraj o 7-ej po poł. otwarto nowy letni zakład gimnastyczny p. M. Olszewskiego, przy ulicy Kaliksta Nr. 12.

Zarówno ogród, w którym mieści się zakład, jak i wszelkie zabudowania, przedstawiają się bardzo ładnie i mają na celu wygodę kształcących się fizycznie.

* Z przestrachu. Pani Leokadya G. (Ogrodnia 51) podczas burzy wczorajszej, dostała z przestrachu gwałtownego śmiechu spazmatycznego. Ponieważ atak długo nie ustawał, okazała się potrzebą zawezwania pomocy lekarskiej. Nerwowa kobieta wpadła w silną gorączkę i rozchorowała się na dobre.

* Niepamiętna burza szalała wczoraj wieczorem nad Warszawą.

Deszcz z błyskawicami i strasznymi piorunami trwał od wpół do 8 ej do kwadrans na 9-ą.

Piorunów spadło ze trzydzieści! Jeden z nich uderzył na rogu ulicy Widok i Marszałkowskiej, zerwał szyl-

dzony nad handlem win i powybił szyby w oknach 1-go piętra;

Jeden uderzył w wieżę zamkową i spłynął po konduktorze;

Jeden w telegraf straży ogniowej na Nalewkach i przeszedłszy po drucie dzwonka w mieszkaniu pułkownika Curikowa naczelnika straży, stopił drut doszczętnie, stuk był przytem ogłuszający a wzdłuż drutu bieżącego po ścianie błysk oślepiający. Siedząca tuż przy ścianie z dzieckiem na kolanach pani pułkownikowa Curikowowa, nie poczuła wcale wstrząśnienia i uległa tylko silnemu bardzo przerażeniu.

Inny pioran uderzył przyrogatce Zabkowskiej w posesyi poborcy miejskiego p. Romana Czernickiego w stóg siana, który się też zaraz zapalił. Wezwany oddział praski straży po zupełnem rozruczeniu siana, ogień przytłumił.

Ciepła dziś rano o 7-ej stopni 19, wczoraj w południe ciepła stopni 29.

Strasza śmierć. Przy ulicy Podwale, w domu tak zwanym „pod czarnym łabędziem“, dziś zrana o 4, zdarzył się straszny wypadek.

Stróż wspomnianego domu, lat około 30 łącząc się ze stróżem domu sąsiedniego l. 24, podjęli się za rs. 6, spuścić nieczystości z miejscowego ustępu do świeżo zbudowanego kanału miejskiego. Gazy powaliły pierwszego, po którym przeszły nieczystości drugi zaś, chcąc ratować towarzyszy zginął taką samą śmiercią.

Nagle śmierci. Jan Krasuski, urzędnik zarządu powiatowego warszawskiego, zmarł nagle nocy wczorajszej w mieszkaniu swoim.

— Lejba Krantz, liczący lat 27, zmarł wczoraj nagle w razurze przy ulicy Grzybowskiej pod Nr. 4.

— Abram Polus zamieszkały przy ulicy Gnojnej pod Nr. 3, zmarł wczoraj wieczorem o 8 ej.

Zaginiona. Dwuletnia Weronika Struś, zamieszkała przy ulicy Hożej pod Nr. 6, wyszła wczoraj z rana na dziedziniec domu i przepadła bez wieści.

Utonięcia. Ludwik Nagrooki, wczoraj po południu kąpać się w Wiśle, naprzeciw Siekierk, natrafił na głębię i utonął. Zwłok nie odzyskano.

— Ośmioletni Franciszek Sobczyk, kąpać się naprzeciw ulicy Bugaj na Wiśle, porwany przez fale rzeki począł tonąć.

Na ratunek wyruszyły łodzie ratunkowe

z Pragi i z Rybaków, chłopiec tymczasem w oczach kilkudziesięciu osób wystających nad brzegiem a nie mających odwagi rzucić się na pomoc, poszedł na dno. Wydobyl utonionego w kilka chwil potem jeden z przewoźników.

Wybuch gazu. Wczoraj około godziny 10-ej i pół przy ulicy Nowy Świat, pod nr. 59, robotnicy z fabryki gazu, zakładający nowe rury i spajający takowe, jednej z nich przez nieuwagę spoili zapomnieli, skutkiem czego gaz począł się ulatniać.

Stróż miejscowy Umiastowski, poczuwszy się z pragną zbadać przyczynę, udał się ze światłem do mieszkania gdzie zakładano rury i spowodował wybuch.

Umiastowski wyrzucony w górę siłą wybuchu, uległ prócz silnego poparzenia potłuczeniu.

Trzeci oddział straży ogniowej nadbiegł na miejsce wypadku, lecz po przekonaniu się, że pożaru nie było, powrócił zaraz do koszar.

Wypadek z ogniem. Ubiegłej nocy o godzinie 1-ej i pół, pod nr. 69 w gmachu sądu okręgowego wojennego, pomiędzy sufitem pierwszego piętra a podłogą drugiego piętra, zatliła się słoma, którą wypchano była pusta przestrzeń dla ochrony od zimna, a następnie zapalił się sufit i podłoga.

Wezwany na ratunek oddział straży Nowoswiecki, ogień wkrótce ugasił.

Straty ograniczyły się na silnem uszkodzeniu podłogi i sufitu.

* Z Krakowa. Z kuryi wielkiej własności wybrani zostali 9 b. m. posłami na sejm krajowy w Krakowie: namiestnik Badeni, prof. Stanisław hr. Tarnowski, prof. Michał Bobrzyński, prof. Stanisław Madeyski, Władysław Struszkiewicz i Marian Dydyński.

Upadło dwóch dotychczasowych posłów: Jan Popiel i Antoni Wrotnowski.

Dalej wybrani posłami w Nowym Sączu: Gustaw Romer i prof. Tadeusz Piłat; w Rzeszowie: Edward Jędrzejowicz i hr. Karol Scipio; w Złoczewie: Wincenty Gnoiński, Apolinary Jaworski i Oskar Schnek; w Brzeżanach: Alfons Czajkowski, Józef Wereszczyński i Emil Torosiewicz; w Stanisławowie: hr. Wojciech Dzieduszycki i Stanisław Brykczyński; w Kolomyi: hr. Antoni Golejewski i Jan Kapri; w Tarnopolu: Jan Vivien, Elastachy Zagórski i Klemens Żywicki; w Tarnowie: Tadeusz

to zaprzysiądz uroczyscie. Gdym to uczyniła, wyjaśniła się jego twarz, westchnął raz jeszcze, i utraciłam go na zawsze.

Miałam już wtedy dwadzieścia jeden lat, byłam zdrowa, nieustraszona, do wszelkiej pracy uzdolniona, tak iż pomimo ubóstwa nie troszczyłam się o przyszłość. To też gdy w parę tygodni po pogrzebie, oświadczył mi się pewien zamożny syn obywatelski, odrzuciłam jego propozycję — dla tej jedynie przyczyny, że nie miałam do niego skłonności. Bynajmniej nie obchodziły mnie znaczące potrzęsania głową moich sąsiadek, które się o tem dowiedziały. Oplakiwałam mojego dobrego ojca — a tymczasem z dziwnie radośnem biciem serca wybierałam się w świat, który stał przedemną otworem. Naprędcę jednak przyjąłm ofiarę starej damy i udałam się do niej w charakterze pewnego rodzaju panny służebnej, albo do towarzystwa.

Mieszkała od niedawnego czasu w naszym miasteczku — a mówiono mi o niej, że jest dziwaczką. Alem sobie pomyślała, trzeba z nią spróbować tak jak z innemi. Wnet jednak poznałam, jak twardym jest chleb w służbie, gdyż te same obowiązki, które się tak łatwo spełniały względem ojca, ciążyły strasz-

nie, gdy z obcym miało się do czynienia.

Znudziłabym pana, gdybym drobiazgowo opowiedzieć chciała, ile tam znieść musiałam.

Nie była to wcale zła kobieta, ale przez cały rok, który u niej byłam, nie miałam spokojnej ani jednej godziny. Była ona niegdyś sławną pięknością, nie mogła się zgodzić z tą myślą, że teraz jest brzydką, starą kobietą, która ma tyle grymasów, ile zmarszczek na czole. Ale i to mniejsza, co mi było najnieznośniejszem, to iż ciągle musiałam słuchać dziejów jej życia, jej tryumfów i nieszczęść, jakie wyrządziła. A przytem zapomniała, że ma przed sobą młodą niedoświadczoną dziewczynę. A jak się zagłębiła w wspomnienia swoich, częstowała mnie w najlepsze awanturami, które mi twarz krwią zalewały.

Łatwo możesz pan wyobrazić sobie, jak odurzająco oddziaływały na mnie wszystkie te historie: gdy nie mogłam, jak dawniej, idąc za wrodzoną mi wesołością naskakać się i naśpiewać, lecz po całych dniach spokojnie siedzieć przy starej, fantazyja moja bujała po rozstajnych drogach.

Gdyby nie ta rozmowa, która mnie

niekiedy dreszczem przejmowała, nie byłabym w możności dłużej wytrwać bez żadnego towarzystwa. Teraz jeszcze przypominam sobie jak pewnego wieczora, gdy powierzyła mi szczegółnie zdradziecki rozdział swych pamiętników, nad którym zasnęła — i ja również siedząc na mojem niższem krzeselku, pograżyłam się w marzeniu; wtedy wydało mi się, że drzwi nagle się otwierają i wchodzi mój ojciec, zupełnie taki sam, jak niegdyś, kiedy powracał z kościoła do domu: książka z pieśniąmi pod pachą, kij w rękę, i zacna twarz o silnych rumieńcach spoglądała na mnie z białych kołnierzyków, ale tak sztywno i badawczo, że mi się śmiertelnie przestraszała.

Wtedy wstrząsnął głową i rzekł: Magdalenko, pamiętaj o tem, coś mi przysięgała, że pozostaniesz ocnoliwą. A potem powiedział mi wiersz Szyllera, który zwykł był powtarzać: „Cnota przecie nie jest próżnem marzeniem!“ — powiedziałszy to spojrzał na starą tak surowym wzrokiem, iż i ja na nią obejrzałam się. Wtedy wydała mi się tak wstrętną, obrzydliwą i straszną zrazem, iż pojąć nie mogłam, że tak długo tę twarz znosiłam. Lecz gdy znow do ojca się zwróciła, już zniknęła, tylko, tylko wciąż mi w uszach dźwięczały

słowa jego, tak iż przez pół nocy okazywało mi się, że zmrzyć nie mogłam.

Zaraz nazajutrz przeczytałam w gazecie, że pewni państwo na wsi szukają pokojowej: nie namyślając się napisałem do nich i bez zwłoki zostałam przyjętą. Nie wymieniam panu nazwiska ani okolicy, ani ludzi. To dla pana rzecz obojętna.

Była to piękna posiadłość ziemska, otoczona lasami i wzgórzami, a i Ren płynął niedaleko, za to żadnego większego miasta, lecz pełno burgów i zamków po większej części szlacheckich rodzin.

Moi państwo żyli na wielką stopę: sam pan, mieszczańskiego pochodzenia, nabył te dobra, lecz nie wiele znaczył w domu, gdyż pani z rodu szlacheckiego, była bardzo dumna, i na gwałt chciała naprawić błąd poniżającego ją małżeństwa. To też najchętniej przemieszkowała na wsi ze swemi dwiema córkami, gdzie żyła daleko swobodniej, odwiedzając i przyjmując sąsiadów, niżeli w mieście, nie będąc już przyjmowaną u dworu. Mąż na wszystko przystawał, kochał ją bardzo, była kiedyś niezwyklej piękności.

Córki jej również odznaczały się zachwycającą pięknnością, o synu zaś, którego przybywszy nie zastałam w domu,

Langie, hr. Władysław Koziebrodzki i dr. Tadeusz Rutowski; w Przemyśle: ks. Jerzy Czarłowski, Zygmunt Dembowski i Włodzimierz Kozłowski.

Z różnych stron.

× Echo z pożaru Opery paryskiej. Profesor Brouardel miał przed kilku dniami w klinice swej ciekawy wykład o pamiętnym pożarze Opery Komicznej i opisał doświadczenia, których dokonał w swoim czasie na ofiarach strasznej katastrofy. Między innymi jedna grupa z 27 osób, którą znaleziono w zbitej ciżbie blisko wyjścia w prawej klatce schodowej, dostarczyła uczonemu następujących obserwacji. Grupa ta składała się z 21 kobiet i 6 mężczyzn. Ubranie było nieknie. Jedna tylko rzecz świadczyła o wysokiej temperaturze, na jaką nieszczęśliwi musieli być wystawieni: mianowicie z rękawiczek zrobiła się krusza masa, skóra jednak na rękach pozostała całkiem nienaruszona. Skóra obuwia nie doznała żadnych uszkodzeń. Profesor Brouardel oznaczył w przybliżeniu gorąco, na jakie wystawione były zwłoki, drogą stopniowego rozgrzewania rękawiczek w retorcie. Otóż dla doprowadzenia ich do stanu w jakim je znaleziono na rękach, potrzebna była temperatura od 110—140 stopni. Przy 160 nastąpiło już całkowite zwęglenie skóry. Ciała nieszczęśliwych przeto pozostawały pod działaniem gorąca, wynoszącego od 110—140 stopni. Na sukniach niedostrzeżono żadnego śladu nieporządku. Nic nie świadczyło o gwałtownym tłuku, a tem mniej o rozpaczliwych zapasach. Śmierć musiała tedy nastąpić w skutek nagłego uduszenia zabójczymi gazami. Sekoya potwierdziła to w zupełności. Krew była mocno czerwona; tymczasem w wypadkach śmierci wskutek nadmiernej gorącości robi wrażenie czarnej. Nadto analiza wykazała we krwi znaczne ilości tlenku węgla. Mocne zaczerwienienie ciążek krwi wywołało na niektórych zwłokach niezwykle zjawisko. W miejscach niepokrytych ubraniem, skóra była zaczerwieniona. Otóż po myciu sady i t. d., ujrano ze zdziwieniem, że skóra przedstawia różowe zabarwienie; krewini ofiar wzięli to na chwilę za oznakę życia.

W końcu wykładu oświadczył profesor Brouardel, że ofiary pożaru wskutek wywiązania się olbrzymich ilości dymu w kilka sekund straciły przytomność i następnie udusiły się. Trujące gazy oszczędziły nie-

szczęśliwym w wszystkich strasznych męczarniach palenia się powołanego.

× Szach perski podczas pobytu swego w stolicy Anglii był także gościem sir Alberta Sassoon, który, jak to już donosił korespondent londyński, wynajął teatr „Empire“ na uroczyste dla władcy Iranu przedstawienie. Nazwisko sir Sassoon'a nawet w samym Londynie nie jest bardzo znane. Zmarły przed kilkoma laty założyciel firmy, Dawid Sassoon był żydem i mieszkał w Bagdadzie, gdzie trudnił się kupiectwem i był uznanym powszechnie przywódcą miejscowej gminy żydowskiej. Następnie przesiedlił się do Bombaju i tam zajął z powodu swego bogactwa i dobroczynności swojej takie samo stanowisko. Jego interes bankierski miał stosunki z Chinami, Londynem, nad zatoką Perską, a interes towarowy firmy zajmował się przeważnie handlem opiumu. Gdy Dawid Sassoon umarł, pozostawił 2 miliony ft. a syn jego, Albert, powiększył jeszcze znacznie interesy firmy. Pod względem hojności wstąpił zupełnie w ślady ojca i składał znaczne ofiary na cele dobroczynne tak w Londynie jak w Bombaju. W r. 1873-cim mianowany został obywatelem honorowym „City“ londyńskiej, dokąd się przeniósł, a w następnym roku otrzymał od królowej szlachectwo. Sir Albert ma obecnie lat 72. Syn jego poślubił córkę barona Gustawa Rothschild'a w Paryżu.

× „Angelus“ Milleta, nabyty na licytacji zbiorów Secretana przez rząd francuzki za 553,000 franków, jest obrazkiem średnich zaledwie rozmiarów. Ma on 54 centymetrów wysokości a 65 szerokości i przedstawia krajobraz wiejski po zachodzie słońca. Młody wieśniak i młoda dziewczyna, zajęci robotą w polu, zatrzymali się na odgłos dzwonka wieczornego, mówiąc po bożnie „Anioł Pański.“ Wraz z nimi cała przyroda zdaje się także pogrążona w modlitwę. Jak się okazuje, nie tylko walka z Amerykanami przyczyniła się do tak znacznego podniesienia sumy, za którą obraz Milleta został nabyty; wpłynęła na to także pogłoska, która się po sali rozeszła, a mianowicie, że wśród licytantów znajduje się przedstawiciel jednego z niemieckich Muzeów—émisnaire de M. de Bismarck—oraz że i Niemcy chcą wydrzeć Francji tę perłę. Przed 34-ma laty, gdy obraz ten został wykonany, naproczno przez pewien czas szukał Millet kupca na to arcydzieło. Zgłosił się nareszcie do artysty jakiś amerykański amator, który obraz zabrał, ale

już nazajutrz cdeszał go znowu, mówiąc, że obraz nie jest dość wielkim na żadaną przez malarza cenę. Ostatecznie sprzedał Millet „Angelusa“ panu Feydeau za 1,800 franków. Krytyka współczesna poczęła na obraz ten napadać z wielką gwałtownością. Szczególniej ganiono rewolucyjną tendencję (!), która jakoby miała się przebiegać zarówno w ludziach, jak i w krajobrazie. Jeden z słynnych krytów ówczesnych napisał nawet, że z po za obrazu Milleta widzi podnoszącą się gilotynę (!). P. Feydeau nie trzymał też „Angelusa“ zbyt długo u siebie. Sprzedał go około r. 1870 za 3000 franków. Następnie, wzrastając ciągle w cenę, przechodził obraz przez różne ręce, aż wreszcie dostał się Wilsonowi, zięciowi Grèy'ego, za 38,000 franków. W r. 1881, gdy Wilson wystawił na sprzedaż swoje galerie, „Angelus“ sprzedany został za 180,000 franków. Nabyli go do wspólni dwaj miłośnicy sztuk pięknych, Defver i Secretan—i rozlosowali pomiędzy siebie, przy czym obraz dostał się p. Secretanowi. Millet, twórca tego arcydzieła, zmarł prawie w nędzy.

× Honoraria autorskie. Komisya teatralna sceny krakowskiej, jak donosi „Echo“, czyni starania o zmianę systemu wynagradzania autorów sztuk scenicznych, przez udzielenie im tantiemy od przedstawień, a pragnie natomiast wprowadzić system wypłacania stałych honoraryów. Jakie powody skłaniają ową komisję do tej zmiany, „Echo“ nie donosi, a szkoda—wartoby wiedzieć o nich. System dawania autorom tantiemy od przedstawień istnieje na całym świecie; owszem tantiemy te, na przykład we Francji, wynoszą nawet więcej niż w Galicji, bo 12% od dochodu z każdego przedstawienia, podczas gdy teatru lwowskiego i krakowskiego płać zazwyczaj 8% albo 10%. System taki jest najdogodniejszym i dla autorów i dla przedsiębiorców teatralnych, a zwłaszcza dla tych ostatnich, którzy płać tantiemę, nigdy sztuki nie przepłać. Jestto zresztą wynagrodzenie najracjonalniejsze, gdyż autor otrzymuje za utwór swój odpowiednio do zainteresowania, jakie obudził umiał u publiczności.

Teatry warszawskie nie płać tantiem, ale honoraria stałe wynoszące za utwór, wypłacając cały wieczór, około 300 rs. Zdawałoby się, że norma ta jest słuszną. Tymczasem, co się dzieje? Teatr płaci autorowi znanemu i cenionemu, którego utwory grywane bywają przy pełnym teatrze po kilkadzie-

siat razy, tak samo jak dyletantowi, którego utwór schodzi z afisza po paru przedstawieniach.

Na takim systemie traci i teatr sam i autorowie zdolni a znani; pierwszy dlatego, że za utwór lichy zapłacił za wiele; drugi, że zrównano ich pod względem honoraryów z dyletantami.

O zmianę systemu honoraryów u nas upominano się już nieraz, a zawsze na próżno; teatr, który śpiewakom zagranicznym płaci po kilkaset rubli za jeden występ, tłumaczył się zawsze, że więcej autorom płacić nie może, bo rozporządza funduszami szczupłymi. Tymczasem nie chodzi tu wcale o płacenie więcej, ale o honoraria sprawiedliwe, o tantiemy. Jeżeli teatr za utwór, grany razy kilkadziesiąt, zapłaci autorowi choćby nawet tysiąc rubli, nie uszczupli to jego funduszu, gdyż na sztuce takiej również więcej zarobi.

Może przynajmniej teraz, kiedy, jak głoszą, w teatrach zmienia się wiele na lepsze, i pod względem honoraryów zaprowadzone zostaną zmiany oddawna pożądane.

Tem dziwniej zatem przedstawia się projekt komisji teatralnej sceny krakowskiej, chociaż szczerze wyznać trzeba, że niejeden autor wolałby do teatrów krakowskiego i lwowskiego otrzymać pewną, z góry umówioną i z góry wypłaconą sumę, aniżeli być zmuszonym liczyć się z niemi po każdym przedstawieniu i czekać nieraz dość długo na wypłatę.

Z prasy ruskiej.

* „St.-Petersburskie Wiedomości“ piszą: „Wiadomo, iż wkrótce po wyjeździe króla Humberta z Berlina, poczyniono w Paryżu sensacyjne i prawdopodobne wykrycia tajników konwencji wojennej, zawartej pomiędzy Włochami i Niemcami, w uzupełnieniu warunków trójprzymierza.“

Wykrycia te, jak to pamiętają wszyscy, dotyczyły dwóch tylko mocarstw powyższych i doprowadziły nawet do przypuszczeń o oziębieniu stosunków austriacko-włoskich, „wstawionych do ledowni,“ według dowcipnego wyrażenia jednej z gazet wiedeńskich, „ażeby uchronić je od zepsucia.“

Jeżeli obecnie można wierzyć włoskiej gazecie „Diritto“, doniesienia te francuzkie, były jeszcze bardzo niedokładne. Okazuje się bowiem, iż woj-

ponieważ w tym czasie podróżował, wszyscy co go znali jednogłośnie utrzymywali, że był najprzystojniejszym mężczyzną. A co większa—mówiła Amelia, jego starsza siostra—że jest prawdziwym szlachcicem.

Dziewczyna ta odziedziczyła po matce usposobienie dumne, gdy młodsza Faniska była podobna do ojca. Jeszcze tygodnia nie wybyłam w tym domu, gdy rzuciła mi się na szyję, całowała i rzekła: „Uważaj mnie, Magdaleno, jako swoje przyjaciółkę. Tu nie wszyscy mnie pojmują, a mój brat najlepszy z nas wszystkich, nie prędko do domu wróci.“

Nie uwierzysz, jak czuję się tu samotną. Ale na tobie od razu się poznałam, że masz współczujące serce. Mów do mnie ty, jak będziemy same.

Tego jednak nie czyniłam, pomimo jej wszystkich próśb, ale pokochała serdecznie cichą, rozmarzoną dziewczynę, i dla niej znosiłam niejedną rzecz nieprzyjemną.

Matka i panna Amelia ledwie zaczęły uważać na moją obecność, jeśli wydawały rozkazy lub co przyganiały w mojej robocie. Za to starej guwernantki pozyskałam serce z powodu, że trochę umiała po francuzku. Byłam tyle rozsądną, że z tego skorzystała. Pod-

czas lekcji Faniska takem się zawsze urządziła, że z mojem szcyciem mogła się przysiąść, a tym sposobem uczyłam się tego, co moja młoda pani, a może i więcej jeszcze.

Nie uszczęśliwiało mnie to bardzo, lecz o tyle zajmowało, że zapominała pomyśleć, czy jestem szczęśliwą.

A kiedy obejrzała się w około siebie, to zdawało mi się, że mi nie brak niczego. Do kogokolwiek się zbliżyłam, nie zazdrościłam nikomu, że w lepszym jest położeniu.

Czasami myślałam o moim ojcu, i o tem, co on mówił o enocie, że kto ją posiada, nie może być nieszczęśliwym.

To też byłam w samej rzeczy, musiałam być cnotliwą, jak sobie tego życzył. Lecz szczególniejszego szczęścia, jakiego by żądał wypływało, odkryć nie mogłam.

Bywały często w domu liczne zebrańia i moi państwo wyjeżdżali także z odwiedzinami.

Żaden z młodych i starszych panów nie zrobił na mnie wrażenia, owszem doznawałam pewnego wstrętu, gdy mnie, jakby jaką domową kotkę, przesładowali swojemi zuchwałemi grzecznościami wszędzie, gdzie mnie tylko spotkali.

Umiałam zawsze się ich pozbyć.

To wszystko utwierdziło mnie w mniemaniu, że cnota nie jest tak rzeczą tru-

dną i nie pojmovalam, co mój dobry ojciec upatrywał w tem, tak uroczyste-go.

Śmiejesz się pan z moich dziecinnych myśli, posłuchaj no dalej. Niedaleko już do końca, w krótkości to opowiem.

Pewnego popołudnia, gdy siedziałam w pokoju mojej panienki i zajmowałam się stroikiem na głowę dla jej mamy, guwernantka czytała ustęp o Karolu XII.

Faniska tłumaczyła zdanie po zdaniu na język angielski... gdy w tem słyszymy rozlegającą się na dziedzińcu trąbkę pocztową i w szybkim pędzie zaturkotał powóz pod sklepioną bramą.

— Gaston!—zawołała Faniska i rzuciła się do okna, potem zbiegła na dół jak jaskółeczka i rozwarła ramiona na uściski brata.

Stara guwernantka poszła za nią, zostawiając sama na górze i widziałam przez okno, jak smagły panicz wyskoczył lekko z powozu, podniósł moją Faniskę i nie mógł się jej nacałować.

Nadeszła później mama z panną Amelią, a za niemi zwolna cała służba.

I gdy pierwsza wrzawa ucichła, wszyscy weszli do domu, słyszałam już tylko liczne głosy i biegania na dole w korytarzu, aż wreszcie się wszystko uspokoiło.

Ja stałam wciąż przy oknie w tym

samym kącie i jakoś ciężko zrobiło mi się na sercu.

Poznałam, jakie to szczęście uściskać w swych objęciach ukochanego mężczyznę po długim rozłączeniu, a w szczęściu tem nie miałam żadnego udziału.

Wszak byłam tylko pokojową, która czerwony aksamitny stroik miała wygotować na czas oznaczony, zresztą niczego za to nie mogła się domagać, prócz tego, aby jej zasługi we właściwym czasie wypłacono.

Po raz pierwszy zazdrościłam innym ludziom.

Lekoya angielskiego języka naturalnie na dziś się skończyła, lecz ja zostałam sama z moją robotą.

Tylko Faniska zajrzała raz, aby zabrać swoją książkę z rysunkami.

W przelocie powiedziała wiele rzeczy o bracie, że stał się jeszcze piękniejszy, a jaki jest dobry!

Naprzywoził jej mnóstwo ładnych rzeczy i opowiadał tak zabawne historie z swojej podróży, że mama napisała do ojca, że teraz dopiero będzie wesoło w domu i tym podobne szczegóły.

Milczałam na to wszystko, bo i cóż miałam powiedzieć? Ja, com lubiła także wszelką jej radość podzielać.

sta włoskie zostały przeznaczone, w związku konwencji nietylko do użycia Niemców w wojnie z Francją, lecz i dla Austrii do pomocy przeciw Rosji. W przypuszczalnej kampanii, armia ruska na zachodniej granicy walczyć będzie z korpusami Niemiec i Austrii, oraz dwoma włoskimi.

Dla austriackiej polityki to tylko powrót do tradycyjnego wyszukiwania w wojnie sprzymierzeńców, którzyby za sprawą Austrii zgodzili się iść na pierwszy ogień. Dzięki tej zdradzie w epoce wojen napoleońskich, Rosję kosztowała polityka austriacka setki tysięcy żołnierzy i miliony rubli, później w roku 1849-ym tradycja ta uratowała egzystencję Austrii przy pomocy Rosji. Rycerskość tej ostatniej, wynagrodzona niejednokrotną zdradą austriacką, przeszła już do legend historycznych i oto teraz przy pomocy Berlina szlachetna ta rola dostała się Włochom, chlubiącym się dotąd Magentą i Solferiną i majaczącym jak dawniej o irredentyzmie.

Trudno, aby perspektywa służby pod austriackimi sztandarami nie wzbudziła silnego rozdrażnienia pośród patriotów włoskich. „Diritto“ popsuł pewne humor p. Crispi i gdyby nadal odbywały się sesje parlamentarne, zawieszane z powodu feryj, doszłoby do burzliwych scen i interpelacji. Sami garybaldeyści są w stanie wzbudzić tak silną agitację w całym kraju, przeciw konwencji niemiecko-austriacko-włoskiej, że położenie gabinetowe już mogłoby się stać krytycznem. Sfery wyższe w Rzymie już się pogodziły z Wiedniem, lecz ludność żywi taką samą nienawiść do Niemców rozdmuchiwana przez irredentystów, jak przed ćwierć wiekiem i nikt nie zaręczy, iż wykrycia „Diritto“ doprowadzą do wewnętrznych zaburzeń.

Wojskowi w Rosji wiedzą, rozumie się, jak cenić należy sensacyjne wykrycia „Diritto“ i perspektywę przyłączenia się dwóch korpusów włoskich do linii wojsk austriackich w Galicji. Nie nowa to rzecz dla Rosji, przedajny udział Włoch w wiekowej walce Europy z nami. W krymskiej kampanii „sługa“ Europy zjawiała się Sardynia, dziś połączone Włochy usłużnie kupczą swojemi żołnierzami, jak niegdyś kurfursty heskie, w interesach Europy. Różnica nie wielka, lecz może być, iż przyjdzie

czas, że odplacimy Włochom według ich zasług.

Korespondencye

DZIENNIKA DLA WSZYSTKICH

Paryż 6 lipca 1889 r.

Bale i bankiety, przyjęcia u ministrów i prezydenta Rzeczypospolitej, codziennie otwarcie nowego jakiegoś oddziału zagranicznego na wystawie, muzyka od świtu do nocy, tańce i mowy, mowy i tańce — oto chwila bieżąca w Paryżu.

Kto w Boga wierzy, zapewnia francuzów, że ich ojczyzna jest najpiękniejszym krajem świata, osią cywilizacji i przednią strażą wojska, jak najbardziej pokojowo usposobionego!... Kto w Boga wierzy, wprasza się do... kuzynostwa z wielkim narodem, spełnia kielichy za... braterstwo ludów i... pokój wiekiasty!...

Gdyby jednakże — wszystkim tym mówcom improwizowanym oświadczyć: „Zgoda — znieśmy wojnę, ale znieśmy również i rozdawnictwo medalów“, to jestem jak najbardziej przekonany, iż „cyceronowie“ wypowiedzieliby w tej chwili wojnę francuzom!...

Potrzeba bo widzieć, z jakim komizmem w tej chwili zakłopotaniem, panowie wystawcy przesuwają się wśród tłumów na przyjęciach ministerjalnych, z jaką bacznością śledzą członków jury, swoich oddziałów, jak im gorąco ręce ściskają, jak się troskliwie wypytują o ich zdrowie, jak starają się podtrzymać rozmowę — a w oczy zaglądają cię kawię. A tu nic i nic. Sędziowie, „kalifowie chwili“, trzymają się poważnie, surowo, miny mają zapamiętałe tajemnicze....

W wielu oddziałach pokończyli już swoje prace, poprzyznawali już nagrody, ale obowiązani są zachowywać „złote milczenie“ aż do końca miesiąca września!... „Jeżeli byśmy rozpapłali decyzje nasze, — rzekł do mnie wczoraj jeden z sędziów — to ci, którym nagród nie przyznano, spakowaliby manatki i rozlecieli się na wszystkie światy strony“... Ta otóż racja stanu, każe członkom jury trzymać w niepewności niechęśliwych wystawców!... Oczwiescie, że po rozdaniu nagród, posypią się protesty, posypią posądzania francuzów o lekkomyślność, o zawiść narodową, o

niesprawiedliwość i wszelakie inne nieprawości — tymczasem miodowy miesiąc „braterstwa ludów“ na punkcie oczekiwania medalów, niezem albo prawie niczem nie bywa zakłócanym.

W dniu 30 z. m. ogłoszonym został wykaz nagród za malarstwo.

Z polaków w oddziale dla Cesarstwa i Królestwa Polskiego, znakomity pejzażysta Józef Chelmoński, otrzymał wielki medal honorowy, za obraz zatytułowany „W niedzielę“; artysta malarz Szymanowski, za obraz znany Wam z salonu Towarzystwa zachęty sztuk pięknych: „Kłótnia buculów“ dostał medal złoty, portrecista Leopold Horowitz również medal złoty.

Wyszliśmy zatem ręką obronną!... Ale wracam do wystawców jako bohaterów dnia.

Na wszystkich przyjęciach jest ich naturalnie pełno. W dniu 30 z. m. był up. u prezydenta Rzeczypospolitej *garden-party*, który rozpoczął się o trzeciej po południu.

P. Carnot z małżonką przyjmował gości w salonie, z kądem wylegano na galerie lub do wspaniałego parku, w którym grzmiały muzyki i chóry śpiewały.

Miałem wielką satysfakcję przypatrywać się wchodzącym — a przede wszystkim bawiło mnie nieskończenie, gdy poczciwi prowincjonalisci i cudzoziemcy, nakazywali się anonosować lokajom:

— Monsieur Durand, de Perpignyl... I zaraz potem wtacza się jegomość we fraku workowatym, z sakpaltem przewieszonym przez rękę, z laską lub parasolem i zaczyna dreptać poprzód panem i panią Carnot, w nadziei, że mu uściśną rękę.

Jeżeli to się stało, monsieur Durand kłania się i cofa zachwycony, z zarmienioną radośnie twarzą, a cała postać jego powiada, że będzie odtąd gorącym stronnikiem rządul...

Boulanger zawsze każdemu podaje prawicę i zawsze patrzy uprzejmie w oczy każdemu. To robi mu doskonale, to jedna mu zwolenników. Pan prezydent Carnot, wyciąga rękę tylko ku znajomym, ale za to, kłania się i uśmiecha się — do wszystkich bez wyjątku.

Gdy się nań podczas takiego przyjęcia patrzy z boku, to się spostrzega, że jego głowa robi ruchy ustawiczne z góry na dół i z dołu do góry. Wytrzy-

mać w takim położeniu jakieś cztery lub pięć godzin z rzędu, nie jest wcale rzeczą godną zazdrości!... Pozawczoraj minister spraw zagranicznych, p. Spuller, na bału tańczącym, jaki wydał u siebie, stał ani mniej ani więcej jak tylko od 9 wieczorem do... wpół do siódmej z ranal...

Chociaż w izbie skandale są na porządku dziennym, politykę „w trąbę puszczone“. Nikt się nią nie zajmuje, nikt nie mówi o niej, jakby nie istniała wcale. Agitacji, jakie prowadzone są na prowincji, nie znać tu wcale. Paryż bawi się i tańczy. Na wystawę chodzą obecnie jedynie dla zabawy, i głównie wieczorami. A wszędzie tłumy i tłumy!...

Kilka dni temu, wieczorem także, „wwindowałem się“ na trzecie piętro wieży Eiffla — ale anim się przecisnąć nie był w możności — pomimo że bileł wejścia, całe tu pięć franków kosztuje.

Prawda, że wieczorami widok ztąd czarujący. Złociste linie światła przenikają wśród ciemności i miasto, jakby wznoszące się z głębi przepaści, ukazuje w mgle szarawej szczyty domów, kopuły i wieże, łuk tryumfalny, obeliski i czarne gałęzie drzew. Sekwana mętnie połyskując, odbija tysiące tysięcy światła latarniowych, aż ginie gdzieś w przestrzeni.

Kopuła centralna rysuje się prześlicznie powyginanymi ognistymi liniami, a cały plac Marsowy wygląda jakby padło wyłożone na dnie i po bokach pluszem ciemno-zielonym ze złotem guzami, pośród których migoczą brylanty wspaniałe. Świeży wiaterek igra po platformie i zdaje ci się, żeś się znalazł na czarodziejskim jakimś okręcie, płynącym majestatycznie wśród przestworzy, które gdzieś, kiedyś... we śnie widziałeś!...

Dozorca elewatora, po którym się opuszczałem, objaśnił mi, że miał w ciągu dnia około 4,000... pasażerów, a ośm jest elewatorów!... Towarzystwo telefonowe przyciąga ze swej strony tłumy narodu. Za franka można by wysłuchać przez telefon całego przedstawienia w wielkiej Operze, albo w Operze komicznej. Słyszysz tak wszystko, jakbyś siedział w salonie sąsiednim a nieraz zdaje ci się, jakby ci nad samem uchem śpiewano. Oklaski publiczności dochodzą jak najwyraźniej.

A teraz przejdźmy na chwilę od żywych do umarłych, mianowicie do Ana-

Daruj pan, że znów tak szeroko się rozwodzę nad tem, — co mi w najdrobniejszych szczegółach wciąż stoi przed oczami. Ale kiedym już raz zaczęła, jakże mi przestać? Jeśli panu powiem, że noc źle spędziła i przemyślałam już o tem, jak ztąd także wydalić się, to nie pojmiessz jeszcze, jak mi tęskno było w duży, jak uczułam się nieszczęśliwą, po raz pierwszy w ciągu jednostajnego spokojnego życia. Trwało to niedługo. Nazajutrz gdy państwo siedzieli przy śniadaniu w jadalnej sali, musiałam zanieść nadeszłe listy na srebrnym talerzu, jak to mama zaprowadziła. Syn siedział obok matki na sofie, Franiska przy nim na taburecie, trzymając jego rękę na swoich piersiach. Wstydziło mnie to, że mi zabrakło serca spojrzeć na niego bez zmieszania się. Wszakże spostrzegłam, jak nagle przerwał mowę i do siostry szeptać zaczął. To nasza Magdaleno, przerwała ona na wpół głośno, i dodała coś jeszcze, czego nie dosłyszałam. Czulałam jednak jak mnie ścisłał wzrokiem dopóki byłam w pokoju, wyszłam więc, zła sama na siebie, że się z pomieszania ramienia.

Wtedy o małym się nie rozplakała. Duma przyzła mi w pomoc. Postanowiłam sobie mocno wciąż tak samo postępować, jak gdyby nie nie zaszło, i

tych oczu ani unikać, ani poszukiwać. Nie byłam też na wielkie pokusy wystawiona.

Od owego poranku, Gaston zdawał się traktować mnie po pańsku, tak samo jak matka i starsza siostra.

Rozpoczęły się zabawy, polowania, przejażdżki po wodzie, fajerwerki, a wszędzie nasz panicz był bohaterem, i często słyszałam, gdy siedział w moim pokoiku, jak jego śmiech dolatywał aż do mojego kącika — i zdawało mi się, że nigdy nie słyszała takiego szyderskiego śmiechu. To mnie tak oziębiło i gniewało, że teraz gdziekolwiek go spotkałam, w domu czy w ogrodzie, nie potrzebowałam już spuszczać oczu, lecz spokojnie, prawie dumnie witałam go, przechodząc koło niego. Odpowiadał mi bardzo uprzejmie, mnie się zdawało, że z pogardą, lecz uważałam dobrze, iż przystawał i oglądał się za mną.

Jedno tylko przemawiało za jego honorem, iż, chociaż był „prawdziwym szlachcicem“ nie zaszczycał mnie, jak pierwszą lepszą sługę domu dwunaczemni żartami, i w ciągu czterech tygodni żadnych przymileń nie okazywał.

Wreszcie zaczęto mówić, iż według życzenia ojca, ma znów odjechać, aby przez rok jeszcze zostawać na uniwer-

sytecie w Jenie, gotując się do zawodu dyplomatycznego.

Faniska posmutniała, matka również, chociaż kwestye toaletowe, jak zwykle najwięcej ją zajmowały, sama tylko panna Amelia okazywała się obojętną. Przed niedawnym czasem została zaręczona z dobrze już podżyłym szlachcicem — i udawała zadumaną kochankę, która tylko o swoim szczęściu myśleć pragnie.

W przeddzień wyjazdu — a było to w końcu jesieni, zjechało się całe sąsiedztwo na nasz zamek, na wielki obiad proszony. Wieczorem wyjrzałam z okna pokoju Faniski i spostrzegłszy odjeżdżające powozy, dziwnie mi się na sercu zrobiło. Zdawało mi się, iż było to dla mnie jakby zbawienie, że jutro rano znów wszystko powróci do zwykłego spokojnego trybu. Potem znów, gdy wyobraziła sobie dom bez niego, to zdawało mi się, iż w tej nieznośnej samotni nikt nie będzie mógł oddychać, mówić i śmiać się jak dawniej.

Zajęta temi myślami, gdy zamknęła okno i powróciła do pokoju na wpół ciemnego, drzwi się otworzyły i on sam wszedł.

— Czy nie ma tu mojej siostry? — rzekł. I gdy zaledwie skinieniem odpowiedzieć mu mogłam — mówił dalej: —

— Właściwie też nie jej szukałem, lecz ciebie panno Magdaleno.

— Mnie? — rzekłam zadrżawszy całą. — Tak jest ciebie, panno Magdaleno — powtórzył raz jeszcze. — Masz pani coś przeciwko mnie, zauważyłem to dobrane w ciągu całego czasu. Czym pani jaką przykrość wyrządził? Nie mógłbym odjechać; gdybym tego nie naprawił. Gdy to mówił, zdawało mi się, że sto dzwónów w koło mnie dzwoni, a jednak wyraźnie każda sylabę słyszałam. On mówił dalej: milczysz, panno Magdaleno, widać, że to musi być coś wielkiego, skoro mi od razu tego nie możesz wypowiedzieć? Wtedy upamiętawszy się, odpowiedziałam mu o ile mogłam spokojnie: „Pan nie zrobił mi żadnej przykrości, i jakżeby to być mogło? Można się obrazać tylko wtedy, kiedy się z kim stoi na równi. Wtedy on przysunął się do mnie i ujął mnie za rękę. „Magdaleno — rzekł — chciałbym abyś mi pani tak mało sprawiała przykrości jak ja tobie. Ale już tego odmienić nie można, gdy czas tego nie zmienia. Kiedyś lepiej mnie pani poznasz. A teraz żegnaj cię pani, pozostań wierną mojej małej Fanisce; wszak prawda? tego nie możesz odmówić.“

(Ciąg dalszy nastąpi.)

na, muzyka jawańskiego, zmarłego nagle na estradzie podczas koncertu na placu wystawy.

P. Santucci, komisarz policyjny, z uwagi, że ciała niepodobna było trzymać na placu, wyjednał upoważnienie do przeniesienia go do Morgi, nie tak to łatwo jednakże dało się wykonać.

Skoro służba przedpogrzebowa zgłosiła się po zwłoki, rodacy zmarłego biedaka stawili zacięty opór. Otoczyli trupa i zabrać go nie pozwalali, utrzymując, że brat ich żyje, że niepodobna jest aby mógł umrzeć zdala od swej rodzinnej ziemi: „Dla czegożby nas miał opuścić?—wołali—przecie było mu dobrze z nami, nic mu zgoła nie brakowało.”

Nie wiedząc jak sobie poradzić, komisarz kazał powiedzieć jawańczykom, że Anan przeniesiony zostanie do wspólniejszej świątyni „Notre Dame”, że zostanie tam otoczony dobrobytem, który zły jego humor rozproszy, że rodacy będą mogli go odwiedzać i przynosić mu tytoń, słodycze itd.

Jawańczycy zgodzili się wobec tego na wydanie ciała, a nazajutrz pojechali do Morgi w szesnastu powozach.

Biedny Anan nie ożył, towarzysze musieli pogodzić się z rzeczywistością i przystać, aby biedny grajek spoczął na obcej ziemi na wieczny spoczynek.

Przegląd bibliograficzny.

Dziedziczność instynktów, namiętności i uczuć. Uwagi nad ustawą szpitalną. Prawa dotyczące szkół przemysłowych. W sprawie alkoholu. Głos w kwestyi kanalizacji. Pierwsza służba.

Prof. Aleksander Dinga przed paru laty miał w instytucie naukowym genewskim, odczyt o *dziedziczności instynktów, namiętności i uczuć*, traktowany z punktu fizjologicznego i psychologicznego, który piśmiennictwu naszemu świeżo przyswoił dr. med. Ludwik Wolberg. Rzecz dziedziczności tak budowy zewnętrznej, jak i instynktów, zdolności wrażeniowych (dotyku, wzroku, słuchu, powonienia, smaku) dziedziczności pamięci i przyzwyczajzeń, wreszcie inteligencji, uczuć i namiętności, bynajmniej nie jest nową w nauce; badacze angielscy (Darwin i inni) daleko ją obszerniej i więcej szczegółowo przedstawiili, niż to uczynił p. D. w swojej broszurce, którą możemy uważać jedynie jako kieszonkowy podręcznik dotyczący sprawy na wstępie tu wymienionej. Rozdział o sprawie przewagi w dziedziczeniu charakterów, uzupełniony jest kilkoma własnymi spostrzeżeniami autora.

Lekarz szpitala w Sterdyni p. Józef Tchórzniński, rozpatrując *ustawę dla szpitali cywilnych w Królestwie Polskim z r. 1842* (stosowne okólniki rozesełane zostały przez departament medyczny ministerium spraw wewnętrznych do lekarzy, w celu wysłuchania ich zdań, na ile też ustawa odpowiada obecnym warunkom i wymaganiom nauki) w broszurze świeżo wydanej p. n. „uwagi nad ustawą szpitalną” przyznaje, że ustawa wspomniana wypracowana jest zasadniczo, lecz postępowe nauki i życie stworzyły zasady i pojęcia, które nakazują zmienić niektóre paragrafy w sensie bardziej odpowiednim do potrzeb czasu. Większość szpitali znajduje się w opłakanym stanie i kardynalne potrzeby takowych wymagają natychmiastowej reformy. Chcąc praktycznie rzecz całą wyjaśnić, autor przedstawia swe uwagi i słuszne wnioski po kolei podług paragrafów, notując, jakim zmianom niektóre paragrafy uległy winny i wskazując, w miarę potrzeby motywy.

Książeczka p. t. „Prawo z dnia (7) 19 marca 1888 r., dotyczące szkół przemysłowych” jest przekładem z tekstu u-

zędowego, ogłoszonego w jednym z numerów „Zbiornik praw i rozporządzeń rządowych”, dokonany przez redakcyę „Dziennika Łódzkiego”. Wydawnictwo zawiera 40 kilka przepisów zasadniczych o szkołach przemysłowych, których potrzebę kraj nasz odczuwa. Nadmieniamy tu nadto, że rada państwa postanowiła ra. 15,700, wydawane stosownie do budżetu ministerium oświaty narodowej, na przygotowanie nauczycieli mechaniki dla szkół realnych, przeznaczyć na nauczycieli przedmiotów specjalnych, dla szkół zarówno realnych jak i przemysłowych.

Groźnym przeciwnikiem wszelkiej spirytualii (nawet wina choćby w miarę) jest profesor zwyczajny chemii fizyologicznej w Bazylei G. Bunge.

Dziśko jego p. n. „W sprawie alkoholu” przyswoił piśmiennictwu naszemu zdolny chemik tutejszy p. M. Flamm. Autor stanowczo jest zdania, że wszelkie działania alkoholu, pożytywane zwykle są podniecenie, są rzeczywiście tylko zjawiskami porażenia. Tem też tłumaczy p. B., zagłaszanie w sobie podczas użycia napojów spirytusowych, uczucie dolegliwości i cierpienie przedewszystkiem psychicznych, jak: smutku i troski. Sz. prof. jest za usunięciem wszystkich napojów alkoholowych z użycia; wypowiedział im stanowczą walkę i pomimo, że brzdąki mu w dopięciu celu jedynie—„brutalny egoizm” męczył, mniema że zwycięży i zawczasu już (badać nie zawczasu!) powiada: —zwycięstwo po naszej stronie!

Możemy tu jeszcze wtrącić, że i medycyna nie we wszystkim zgadza się z p. B. jest i ona przeciw użyciu nadmiernemu — tak wszystkiego, — więc i alkoholu, wszelako nie oświadcza się przeciw dawanu choremu na wzmocnienie kieliszka wina lub dobrej wódki po operacji. Tymczasem p. B. nawet jako środek leczniczy nie uznaje alkoholu.

Do trudnej wszakże walki z alkoholem zachęcać winniśmy jak najszerszy ogół i dla tego to szczerze polecamy czytelnikom świeżo wydane dziełko.

Z książki p. t. „Głos w kwestyi kanalizacji m. Warszawy i łączenia nieruchomości z kanałami” u p. Blocha, notujemy najważniejsze wnioski delegacji Tow. Kred. m. Warszawy, która przysłała do przekonania, że finansowa bezwładność większej części właścicieli domów, przy przymusowym wprowadzaniu kanalizacji zupełnej, mogłaby nie tylko przywieść tę większość do ruiny, ale nadto spowodować niewypłacalność rzeczonych właścicieli względem magistratu, co znowuż musiałoby powstrzymać dalszą budowę kanalizacji miejskiej w dzielnicach najuboższych. Z tych powodów zupełną kanalizację wszystkich domów już pobudowanych, należy uznać obecnie za przedstawiającą trudności nie do zwalczania. Jeden tylko środek zaradczy rozwiązuje tu kwestyę, mianowicie ograniczenie kanalizacji domowej przymusowej do minimum. Minimalna taka wszakże kanalizacja nie stoi na przeszkodzie zamożniejszym i w odpowiednich warunkach będącym właścicielom do przedsięwzięcia dobrowolnego robót kanalizacyjnych w najszerszych rozmiarach.

Pani C. Falkowska, znana z kilku prac drobnych dla ludu, tym razem ułożyła w podobnym zakresie powiastkę p. n. „Pierwsza służba”. W bardzo przystępny sposób opisuje w niej przygody służalczej szlachcianki, która w służbie w Warszawie szukała zmuszoną była dla siebie chleba. Szlachetna tendencya książeczki: „praca i prawda zwycięża” z zajmującą opisywanymi przygodami, winny wpłynąć na szczerze przyjęcie „Pierwszej służby” w kręgu właścicieli czytelników.

W. Gr.

TELEGRAMMY

„DZIENNIKA DLA WSZYSTKICH.”

Wiedeń, 10 lipca. (Tel. Ag. Pół.).

Na ostatniem posiedzeniu delegacyi węgierskiej hr. Apponyi rozwijał myśl, że Austrii przypadła rola naczelną w rozwiązaniu kwestyi wschodniej.

Czernoty ostrzegają, że kwestya wschodnia polega na współzawodnictwie wielkich mocarstw pomiędzy sobą.

Utrzymywać przeto, że Austriya powinna objąć rolę kierowniczą w rozwiązaniu kwestyi wschodniej, znaczy to głosić wojnę.

Wiedeń, 10 lipca. (Tel. Ag. Pół.).

Gazeta urzędowa ogłasza dekret o udaniu się na emeryturę namiestnika w Austrii górnej, barona Webera.

Następcą jego będzie prezydent namiestnictwa w Górnym Szląsku, hrabia Merwelt.

Wiedeń, 10 lipca. (Tel. Ag. Pół.).

„Correspondance de l'Est” donosi, że celem ostatniej podróży Stoilowa do Wiednia, była prawdopodobnie sprawa zaciągnięcia pożyczki.

Kair 10 lipca. (Tel. Ag. Pół.).

Do Assuanu wysłano znaczne posiłki. Wojska nadciągające derwiszów suahskich przewyższają znacznie siły miejscowej załogi angielskiej.

Zanzibar 10 lipca. (Tel. Ag. P.).

Wissman zbombardował i zajął wieś Pangani. Niemcy nie ponieśli w walce strat żadnych. Arabowie cofnęli się.

— W ambulatorium szpitala ś-go Duchy, przychodzącym chorym udzielają lekarze bezpłatnej porady w następujących godzinach:

1. Od g. 9 do 11 rano codziennie w chorobach wewnętrznych.
2. Od g. 11 do 12 rano w poniedziałki, środy i piątki w chorobach gardła i krtani.
3. Od g. 12 do 1 codziennie w chorobach kobiecych.
4. Od g. 11 do 12 codziennie w chorobach chirurgicznych.

— Lipcowy zeszyt „Ateneum” wyszedł z druku i zawiera następujące artykuły:

Praca i odpoczynek, przez K. Wiosna, obrazki malowane w słońcu, przez Sewera.

Czas, przez St. Kramsztyka. Jan Colins i jego następcy, przez B. L.

Z „Wojtki Skiby”. Z pieśni pierwszej Jana Kasprzowicza.

Listy eszkie, przez d-ra Gablera. Szlakiem narodów (z rysunkami), p. Kazimierza Kleczkowskiego.

Pogląd na wielkoruską gminę wiejską, przez Fr. Gawrońskiego (dokończenie).

Wrażenia literackie, Kronika miesieczna, przez (—X—). Nekrologia.

— Nr. 27 „Wieczorów Rodzinnych” tygodnika ilustrowanego dla dzieci, wyszedł z druku i zawiera:

Treść:

Doświadczenie fizyczne (z drzeworytem). Piosenka oracza, wiersz p. Seweryna Duchńskiego.

Najnowszy utwór powieściowy Deotymy (c. d.).

Wesele kałmuckie (z drzeworytem). Bajeczki Mickiewicza (c. d.).

Wspomnienia młodego wędrowca z podróży naokoło świata.

Zamigłówki i rozwiązania. Skrzynka do listów.

W Dodatku:

Latem, wiersz (z drzeworytem.) Urodziny Basi, komedijka p. Arę, dokończenie.

Dzień swobody, powiastka, przez Maryę Brühlową.

Zamigłówka i rozwiązanie. Skrzynka do listów.

Dodatek książkowy:

Goście ciotki Klotyldy, przez Mrs. Molesworth, przełożyła z angielskiego T. P.

Redaktorka i wydawczyni Ludwika Hauke.

— Dr. i Akuszer F. Guliński przeprowadził się na Jerozolimską Nr. 56, obok Nowego Świata. 1431

— Dr. W. Saski przeprowadził się na ulicę Marszałkowską N. 111. 1452

Dr. Kadler, przeprowadził się na ulicę Królewską Nr. 5.

— Maryan Landowski, adwokat przysięgły, przeprowadził się na ulicę Długą Nr. 23. 1432

Dział finansowy, handlowy, przemysłowy i informacyjny.

Ceny zboża.

— Na placu Witkowskiego dnia 10 b. pszenicę płacono:
Za pszę
— białą 6.00
— wyborową
— ordynarną
Za jęczmień
Za owies 3.00—3.30
Za grykę

Na stacyi Praga dr. ś. Warsz.-Teresp. w dniu 10 b. m. 1889 r.

Pszenica wyborowa 100—102 średnia 95—98, ordynaryjna —

Zyto wyborowe 75—78, średnie 70—74 ordynaryjne —

Jęczmień wyb. 74—80, średni — ordynaryjny —

Owies wyborowy 75—78, średni 67—74 ordynaryjny 65—73.

Wyka —

Groch wyborowy 76—5 średni — 8 ordynaryjny —

Kasza jaglana wyborowa 115—120 średnia — ordynaryjna —

Gryka wyborowa 76—83, średnia — ordynaryjna —

Targi zbożowe.

Bieżący tydzień rozpoczął się na wszystkich targach zbożowych dążeniem wyższemu.

Przykład dał Nowy York, gdzie ceny podrożały tak na bieżące, jak i na późniejsze terminy o 3/4 centa na buszlu.

Na targach angielskich, z powodu małych dowozów pszenicy angielskiej, a prawdopodobnie i pod wpływem niepogody, która obecnie źle oddziaływała na zboże, zapobienie było bardzo stałe.

To samo powiedzieć można o większej części kontynentalnych targów, ale tylko w Wiedniu, gdzie po gwałtownej haussie w zeszłym tygodniu, w sobotę ceny znacznie się obniżyły, były one w poniedziałek znów znacznie wyższe.

Ceny oleju na wszystkich targach, które remi są: Paryż, Amsterdam, Szczecin i Wrocław, były bardzo stałe, nawet wyższe. We Wrocławiu zwykła wynosi 1 markę na beczce oleju. Skutkiem tego i ceny rzepaku dobrze się trzymają.

W Gdańsku placą niezmiennie za rzepak tranzytowy 252 marek, we Wrocławiu za ocłony 250—380 m. za tonę.

Odesa, 9-go lipca. W dniu dzisiejszym płaciły tutaj.

Pszenica: kop. za pud. 82 do 100
rzadomierka, biała

Teatrzyk Wodewil.

(przy ul. Nowy-Swiat).
pod dyrekeya:
Teofila Janowskiego i Marcelego Trapszy.

Dzis: „Chłopska miłość.“

Teatrzyk Eldorado.

(przy ul. Długiej).
pod dyrekeya Stanisława Sarnowskiego.

Dzisiaj: „Pani majstrowa z Podwala.“

Rozkład jazdy na kolejach żelaznych

od dnia 13 maja 1889 r.

	Odechodzą i przych. godziny i minuty	
Warszawsko-Wiedeńska.		
Pospieszny 8 klasy . . .	6 — r.	10 20 w.
Osobowy 8 klasy . . .	10 45 r.	6 45 w.
Osob.-miej. 8 kl. do Piotr. (Powyższe pociągi łączą się z drogą Łódzką).	5 20 p.p.	11 05 r.
Kuryerski 2 klasy . . .	9 20 w.	6 10 w.
Spacerowy do Skierniewic	9 30 w.	11 00 w.
Warszawsko-Bydgoska.		
Kuryerski 2 klasy . . .	8 15 p.p.	2 20 p.p.
Osobowy 8 klasy . . .	7 05 r.	9 40 w.
Os.-miej. 8 kl. do Kutna	6 30 w.	8 35 r.
Warszawsko-Terespolska.		
Osobowy	8 15 r.	7 48 w.
Pocztowy	8 45 p.p.	1 49 p.p.
Towarowo-osob. 8 klasy	10 — w.	8 18 r.
Osobowo-towarowy . . .	5 30 p.p.	9 28 r.
Spacerowy do Mrozów .	9 30 w.	9 59 w.
Warszawsko-Petersburska.		
Pocztowy 8 kl. do Wilna, 2 kl. do Petersburga .	10 18 r.	7 08 w.
Osobowy 8 klasy . . .	11 23 w.	6 38 r.
Osobowy do Białegostoku	5 08 p.p.	9 08 r.
Nadwiślańska do Kowla.		
Osobowy	8 — w.	8 05 r.
Osobowy do Lublina . .	6 45 r.	11 05 w.
(Powyższe pociągi łączą się z koleją Iwigradzko- Dąbrowską)		
Pocztowy	8 30 p.p.	2 15 p.p.
Nadwiślańska do Mławy.		
Pocztowy	6 55 w.	11 18 r.
Osobowy	9 — r.	8 22 w.
Osob.-towar. do Nowo- georgiewska	4 15 p.p.	9 21 r.
Obwodowa z Dr. Wied.		
Osobowy	7 05 p.p.	8 55 p.p.
Osobowy	2 50 p.p.	2 57 p.p.
Obwodowa z Dr. Teresp.		
Osobowy	2 14 p.p.	8 30 p.p.
Osobowy	8 12 w.	7 45 r.

OGŁOSZENIA.

Do sprzedania zaraz z powodu
wyjazdu za przystępną cenę

dwa konie

rośle kareciane dobrze ujeżdżone,
maści szpakowatej. Wiadomość:
Aleje Jerezełimskie Nr. 70,
na parterze. 1404

Pralnia Bielizny

przyjmuje wszelką bieliznę w za-
kres prania wchodzącą i wykony-
wa takową z najświeższą eleganc-
ją po cenach jak najumiarko-
wanych. Róg Nowego Świata
Ordynackiej Nr. 14. 1936

Z DRUKU

YI WESSLÓWNY

TANTOWEJ SOBIESKIEJ
archiwów jej rodzin.
i Wolffa, oraz w Redakcyi „Kroniki
a rs. 1 kop. 35.

Z powodu Likwidacyi Interesu na rzecz Nieletniej po
ś. p. W. Muszewskim urządzoną została

ZUPEŁNA WYPRZEDAŻ OBIĆ PAPIEROWYCH

w Magazynie przy ulicy Długiej Nr. 40 o 50% niżej od
cen dotychczas praktykowanych. 1008

W dniu 5 (17) lipca 1889 r. w Wydziale
8 Sądu Okręgowego w Warszawie sprzedane
będą dobra ziemskie

SZCZYTNO

w powiecie Sochaczewskim położone, rozle-
głości wólk 42 mające, z inwentarzem ży-
wym i martwym. Licytacja rozpocznie się
od 40,000 rs. Wiadomość u Dominika
Anca, Adwokata przysięgłego w Warszawie
pod Nr. 16 przy ulicy Świętojskiej i u Ko-
misarza Sądowego Grzędzińskiego,
przy ulicy Żorawiej pod Nr. 26 zamieszka-
łych. 6526-1892

Letni Cyrk Francuzki Houcke & Gaberel.

Kilka gościnnych jeszcze występów 8-miu
sławnych szermierek, z renomowanej szkoły
fechtunku Bartla w Wiedniu, a także wy-
stęp wszystkich artystów. W niedzielę o go-
dzinie 4-jej przedstawienie dla dzieci.

Dla Prenumeratorów „Dziennika Dla Wszystkich”

Cena kop. 50 w Warszawie,
Z przesyłką na prowincję kop. 70.

WYSZŁA Z DRUKU

powieść Ludwika Niemojowskiego

p. t.

POCIECHA RODZINY

Cena kop. 80.

Nabyć można w Kantorze Administracji „Dziennika Dla Wszystkich”,
Mazowiecka Nr. 11, oraz we wszystkich Księgarniach miejscowych.

ZNACZNY ZAPAS

różnaitych druków

DLA SĄDÓW GMINNYCH

po cenie 15 kop. za libré

JEST DO NABYCIA W KANTORZE DRUKARNI

NOSKOWSKIEGO

W WARSZAWIE,

Mazowiecka Nr. 11.

Wydawca: Piotr Noskowski.

Druk Noskowskiego, Mazowiecka Nr. 11.

Дозволено Цензурою.—Варшава 29 Іюня 1889 года.

U JOZEFA KARPIŃSKIEGO

Adwokata Przysięgłego

pod Nr. 22 przy ulicy Nowy-Swiat
w WARSZAWIE
nabyć można:

I. PYTANIA PRAWNE

1. Przez Dep. Cyw. Izby Sąd. Warszaw. i Dep. Kass. Rząd. Senat
od r. 1876—1883.

2. Przez też władze od r. 1883—1885, w tych spory jurisdycyjne
i ukazy cyrkularne.

Cena każdego tomu rs. 1 kop. 50 nieopr., 2 rs. oprawne.

II. SKOROWIDZE

do Ustawy Post. S. Cyw. alfabetycznie ułożone polsko-rosyjskie i rosyjsko-
polskie. Cena kop. 30.

III. JURISPRUDENCYA

Dep. Cyw. Iz. S. Warsz. od r. 1876—1887, to jest zeszytów XXII.

Cena rs. 13 kop. 50 (w razie żądania częściowo).

Wyszłe z druku dzieło p. t.

BADANIA Z HISTORYOZOFII

OZESÓ I.

PRAWO RZĄDZĄCE DZIEJAMI LUDZKOŚĆ

przez

Tadeusza Chrzanowskiego.

z dwoma tablicami rysunkowymi podklejonemi na płótnie

Cena egzemplarza rs. 3.

Nabyć można w znaczniejszych księgarniach. Skład Główny w Giełgarni Ge-
bethnera i Wolffa.

OSTRZEŻENIE!

Oryginalny i prawdziwy „EXSIC-
CATOR”, tak w Cesarstwie jak Kró-
lestwie oraz Państwie Niemieckiem,
Austrii, Francyi i Belgii, może być
tylko natenczas prawdziwym,
jeżeli posiada poniżej wskazaną, w ję-
zyku ruskim, zatwierdzoną przez rząd
Markę fabryczną—wszelkie in-
ne, ogłaszane pod tą nazwą środki, są
podrabiane.

Rzeczywisty, prawdziwy i oryginalny
„Exsiccator” winien być ciężaru ga-
tunkowego, 1, 14: wtenczas tylko za
dobroć i skuteczność takowego ręczyć
możemy; w przeciwnym razie, każdy z
kupujących, nie otrzymując wymienio-
nego ciężaru gatunkowości, jest w pra-
wie każdemu sprzedającemu proces
karny wytoczyć.

UWAGA. Logiczna treść wyroku,
wydanego w swoim czasie przez Sąd
Handlowy w sprawie wytoczonej prze-
ciw p. Rudnickiemu wyraźnie opiewa
naśladowanie, lecz nie ma na to para-
grafu, by temu zapobiedz (oczekujemy
więc decyzji Wyższej Instancji).

P. S. „EXSICCATOR” mego
wynalazku, jedyny w całej Europie, do-
piero po nadaniu tylko przezemnie wła-
ściwej Nazwy i po chemicznem zba-
daniu w taryfach celnych każdego
Państwa pomieszczonym został, a
jako zawierający w sobie wyższe che-
miczne substancje, w Austrii, zanim
jeszcze tam fabrykę moją założyłem,
ciężar od 100 kilo „Exsiccatora” nazna-
czonem zostało 10 Fl. w złocie, gdy
od Carbolineum, Gudronu, kwasów kar-
bolowych, smoły i t. p., tylko Fl. 1.50
cen. Różnica ta w ocenie celnej również
służyć może dobitnym dowodem war-
tości mego wynalazku.

**Broszutki z no-
wym ważnym do-
datkiem 2 wyd. z illu-
stracyami, wysyłam
franco i bezpłatnie.**
Wynalazca „Exsic-
catora” Inż. Technolog, O. Ritter,
Warszawa, Królewska 89.
Adres dla Telegr. i listów wystarcza:
Ritter—Warszawa, Kraków,
Wiedeń, Berlin.

1450

Ogłoszenia Drobne.

Posady i prace.

Maszynistka do pończoch potrzebna.
Złota 5, m. 8. 1440

Chłopiec potrzebny zaraz, trzy rs. mie-
sięcznie. Złota Nr. 7, mieszk. 1. 1456

Ślusarz do roboty z ognia potrzebny za-
raz. Marszałkowska 150. 1457

Osoba w średnim wieku posiadająca ję-
zyk niemiecki, francuski i ruski, pragnie
zająć się dziećmi. Wiadomość ul. Leszno
Nr. 80, m. 36. 000

Kupno i Sprzedaż.

Po zamkniętym Magazynie nabyć mo-
żna bardzo tanio pozostałe letnie kapelu-
sze damskie. Daniłowiczowska 16, m. 26, od
godz. 5-jej do 8-jej wieczorem. 1458

Kupuję stare pieniądze i marki zagra-
niczne. Księgarnia. Długa 20, wprost
Soboru. 1894

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania
maszyna do szycia Wellera-Wilsons pra-
wie nowa. Freta 39, m. 16. 1451

Do sprzedania 2 łóżka machoniowe
(starożytne), i szafa jesionowa. Wiado-
mość ul. Leszno Nr. 80, m. 36. 000

Interesa handl. i majątkowe.

Majątek, w którym i w r. b. są dobre
urodzaje, przy kolei i szosie do sprzeda-
nia. Jest dom za folwark 10 włókowy leżący
w dobrej ziemi, z hypoteką w Warszawie.
Krakowskie Przedmieście Nr. 88, druga bra-
ma, I e piętro, mieszk. 16/4, od 1 do 3. 1454

Plac na Pradze z ogrodem do sprzedania
na dogodnych warunkach. Wiadomość:
Moskiewska 25, mieszkania 19. 1427

Doniesienia rozmaite.

Konstanty Sekita, tapicer, przyjmu-
je obstalunki, meble, rolety, materace,
poduszki oraz przerabiam po cenie niższej z
odnowieniem. Ogrodowa 28. 1455

Masia około 250 funt. tygodniowo, lub
miesiący w najlepszym gatunku mogą
dostarczyć na przystępnych warunkach. Bliż-
sza wiadomość w Redakcyi „Roli”. 1415

Redaktor: Henryk Perzyński.